

صدور حکم تحریم تنباکو توسط میرزای بزرگ شیرازی (1309 ق)

یکی از امتیازات ننگینی که در زمان قاجار نتایج نامطلوبی را به بار آورد امتیاز انحصار تنباکو معروف به امتیاز رژّی بود.

یکی از امتیازات ننگینی که در زمان قاجار نتایج نامطلوبی را به بار آورد امتیاز انحصار تنباکو معروف به امتیاز رژّی بود. به موجب این امتیاز که در زمان ناصرالدین شاه قاجار با تالپوت انگلیسی منعقد شد، شرکت رژّی به مدت 55 سال صاحب حق انحصاری تجارت تنباکوی ایران و حتی نظارت در زراعت آن شناخته می‌شد. وقتی مردم، این قرارداد را با قرارداد مشابهی که با دولت عثمانی منعقد شده بود مقایسه کردند، از بابت این که منفعت بسیار کمتری نصیب کشور شده است دست به اعتراض زدند. با گسترده شدن اعتراضات مردمی و پیگیری علمای بزرگ تهران از جمله حاج میرزا حسن آشتیانی، این اعتراضات شکلی وسیع به خود گرفت و سرانجام حکم تحریم استعمال تنباکو توسط میرزای بزرگ شیرازی، تکلیف مردم و شاه را یکسره کرد. پس از صدور این فتوا که استعمال تنباکو به هر نحو را در حکم محاربه با امام زمان (عج) عنوان کرده بود، مردم قلیان‌ها را شکستند و انبارهای توتون را به آتش کشیدند. تاثیر این فتوا به حدی بود که در درون دربار قاجار نیز کسی از تنباکو استفاده نمی‌کرد. سرانجام ناصرالدین شاه قاجار مجبور شد که این قرارداد را فسخ نموده و مقداری غرامت به شرکت رژّی پرداخت کند.